

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 18. Ea sola mors bona est, quæ est in gratia, quæ autem est in peccato, qualiscumque sit, mala est.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

epandam, imò detestandam, quæ sinistro aliquo
 casu contingente male moritur, qui per iudicis sè-
 tentiam prohibito sùpente pendulus, aut male cal-
 cebus ei eris, aut incendio domus absumptus, aut
 aer arum gurgite prælocatus, aut vi tempestatis
 ad ima maris demersus, aut à feris membratim
 dissectus interij. Falleris, inquit hi SS. Patres:
 non est hæc, non est mors mala, detestanda, vt
 omnibus numeris infelix reijcienda, sed illa, quæ
 peccatum reddit detestandam & infelicem: nec
 bona, nec optanda est, quæ est in peccato, intelli-
 go mortali: à venialibus enim vix sero tandem
 iusti liberantur. Non est mors illa miserè mala,
 quæ vicinus igne consumitur: nec enim illam D.
 Laurentij malam dicimus, nec S. Apolloniae de-
 testandam: sed nec illa quæ viator feræ dentibus
 laceratur, nec enim illa D. Iegnatij, à quoquam re-
 probatur, nec illa quæ quis serpentis veneno in-
 fectus perijit: nec enim quis talem esse credit D.
 Euphemij: sed nec illa quæ quis crucifixi: expi-
 rat: nec enim quis talem docuit D. Petri crucis
 mortem, nec D. Andree supplicium, sed nec illa,
 quæ cuius caput deturcatur: eū & D. Ioan. ba-
 ptista, & D. Paul. capite vinctus extollamus. Eo
 plane modo licet omnia cruciatuū genera per-
 uagari, quibus Christi martyres occubuerunt:
 quorum mors non mala, sed bona, non infelix,
 sed in conspectu Domini chara predicatur.

brantur: hi sicut pretiosam Sanctorum mortem vo-
 cauit, ita dicitur: Mors peccatorum pessima. Et
 si domi inque sua moriantur, & muliere &
 filij presentibus, & familiaribus, & notis ad-
 stantibus, virtute autem careant, mala erit mors
 est. Quid non secularis vilem esse mortē La-
 zari iudicaret, qui ad limina diuitis prostratus e-
 pulonis, cui à planta pedis vsque ad verticē mīsa
 erat sanitas, canibus circūsepans, qui languentis
 vlcera lambere, exhalat animam inter canum
 linguas, vt ait D. Aug. Cumq; qui ei micās panis
 si perstus porrigeret, nullus esset, imò qui nec
 iacentē præteriens aspiciere dignaretur. Et e-
 tra non felicem assereret atque petendā mor-
 tem epulonis, qui inter byssem & purpuram, in-
 ter aromata, & fragrantia vnguenta, circumli-
 fatus amicis, delictis assuens, inecicis, medicinis,
 iomentis, odoribus confortaturis ac reparatis
 ad luxum abundabat? Attende tamen quā op-
 positam teneat Spiritus S. sententiam qui ait:
 quā Deo fuerit Lazari mors pretiosa, cum ei
 miserit Angelos, in hoc tam periculoso dubioq;
 consiliū adiutores, ac consolatores, cuius animæ
 ecclestes musici debita solverent exten a. Factum Luc. 16.
 est vt moretur mendicus, & portaretur ab Angelis 22.
 in sinum Abrahe. Et quā mala fuerit, execra-
 ta imò pessima diuitis mors epulonis: quia in
 peccato mortuus est, demonibus circumdatus,
 cui mori, & animam exhalare, eamque sempiternis
 ignibus deuoveri, vnum idemque fuisse con-
 fitemur. Mortuus est diues & sepultus est in infer-
 no. Hanc quæstionem optime definiuit rex vates,
 teste D. Chrysol. A quo si percuteris, qualis sit
 mors bona, vnicui tibi verò respondet: Pretiosa in
 conspectu Domini mors Sanctorum eius: siue in i-
 gnis siue in aqua, siue inter serarum vngues,
 siue in cruce: si roges quæ mala respondet. Mors
 peccatorum pessima. In superlatiuo gradu, quæ nul-
 la peior, licet inter aromata, serja, delicias, &c.
 Mors peccatorum pessima: ait D. Chrysol. Hoc dico D. Chry.
 malum, cum mala recedere conscientia, & multis Ho. s. ad
 peccatorum curis onustum, & grauatum. Qui enim pop. To. 3.
 puram habet conscientiam, & currit ad premia, ac-
 cedit ad coronam.

18 Audiamus D. Chryl. hæc omnia subter com-
 D. Chryl. prehendentem. Nullus inforum dicat eum, qui in
 ho. 56. in alieno solo vitam finit, neque qui in solitudine, ex
 Gen. 1. hac vita decedit, neque enim ille dignus est, qui mi-
 ser dicatur, sed qui in peccatis mortuus est, etiam si
 super lectu etiam si presentibus omnibus amicis spi-
 rituum exhalaret. Et ne mihi frigida illa verba, ridi-
 culaq; & insipientia plena dicat quis, quod ille cano-
 vilis mortuus est, nullo famulatu presente, neq; se-
 pulchra, & sanus ei contigerunt: non est hoc cano-
 ignominiosius mortuum esse, sed si caret virtutis a-
 mūtu se regente. Nam quod hoc non offendat iustum
 virtute pradium, discite, quia plerique inforum, Pro-
 phetas dico, & Apostolos, vbi suis sint paucis excep-
 tis ignoramus: & alij quidem capite truncati sunt, alij
 lapidati, alij alijs pœnis expulsi, & Iudibij vitam
 pro pietate finierunt, & nullus ausus est discere, quod
 ignominiosa fuerit eorum mors, si d cum sacra Scri-
 ptura dicit, Pretiosa est in conspectu Domini: si in
 terra aliena, & si super paupimentum, imò & inter
 lacones, & etiam si à bestijs deuorentur, pretiosa
 mors, vbi virtus adest. Ioannes nomine decollatus est
 Stephanus lapidatus vita finit. Paulus capite trun-
 catus, Petrus cæcario modo, quā Dominus cruci-
 fixus, nomine eorum uertes per totum mundum, cele-

§. 18. Ea mors sola bona est, quæ est in gra-
 tia, quæ autem est in peccato, qualiscumque
 sit, mala est.

Hinc intelligo quod vno iusto promittit
 Spiritus S. per os vatis Italia, iuxta expo-
 sitionem nostri Forerij & translationem
 Vatabl. Agit Propheta prius ac declarat, quā
 de-

D. Aug.
 L. 1. de ci-
 uitate.

Factum Luc. 16.
 est vt moretur mendicus, & portaretur ab Angelis 22.

Hoc dico D. Chry.
 malum, cum mala recedere conscientia, & multis Ho. s. ad
 peccatorum curis onustum, & grauatum. Qui enim pop. To. 3.
 puram habet conscientiam, & currit ad premia, ac-
 cedit ad coronam.

39 - 40

despecti vivant iustis & minus honorati in hoc mundo, ut mundanis videatur, quod frustra sunt in hoc mundo, & nihil illis feratur aut metatur, quod moriturus, proinde nullus eos curet. *Iustus perijt, & non est qui recogitet in corde suo, &c.* Loquitur de miseris, persecutionibus, incommodis, paupertate multisque alijs gravissimis, quæ ex peccatorum malitia hic iusti patiuntur, ut illis oppressi tandem peteant. *A facie malicie collectus est iustus.* At ait illis Deus, sumant animos, licet enim vitam agant laboribus penitusque miserimam, re iustis tamen ac morientur in pace, cunctis bonis donatq; redundantes: *Veniet pax, & requiescit in cubili suo.* q. d. licet vita iusti belorum tumultibus fuerit agitata, mors tamen eorum in lectulo suo erit quæta ac pacifica. O magnum solamen seipsum solatur ac recreat operarius, spe mercedem recipiendi: licet enim diem ducat laborando, ad diem tamen vespertinam, lætus (sic sperat) requiescet. Occurrit tamen dubium: qua ratione verâ sit hæc Spiritus S. sponso cum potius in hoc mundo his contraria videamus; patet enim iustos in hac vita adversitatibus concurri, sed & in morte duplicatis interire cruciatibus, & nedum in cubili suo liberi requiescant, quin potius, siue flammis, siue fluminibus, siue crucibus, siue carceribus hinc miseri evocantur. Hoc v. Paulus de multis coru: *Ludibria & verbera experii, insuper & vincula & carceres lapidati sunt, sciti sunt, & tate sunt in occisione gladii mortui sunt: circumerunt in molis, & in pellibus caprinis angustiati, afflicti, &c.* Si hæc ita sint, qua ratione dicit *Istas Veniet pax & requiescit in cubili suo?* Crescit huius dubij difficultas, ex eo quod contigisse legimus Regi Iosæ: fuit hic rex omnium virtutum genere laudabilis nimis: quia principio regni sui populo existente idololatra Keleribus iniquitate, quippe, qua Dei legis iugum post humeros excusserat, quidquid ad divini cultus spectabat augmentum restauravit: qua de causa hoc ei Spiritus S. dat encomium. *In diebus peccatorum corroboravit pietatem.* Quocirca licet gratia Deus populo illi ei periuro fuisse ministratus. Iosæ tamē bonam mortem spondit, in pace: hoc quippe promissu, ex ijs quæ iurat Deus, maximi est faciendum, unde illi sic ait: *Quoniam multisti verba voluntatis, atque amollitum est cor tuum, & humiliatus es in conspectu Dei, &c. Iam enim colligam te ad patres tuos, & infereris in sepulchrum tuum in pace.* Quasi in pietatis regie præmium, cultusque divini promotionis mercedem, pacatâ, horamque illi mortem addi, non obstantem illa sponso, legimus quod post hæc & alia Deo

reddita obsequia, restauratum templum possidet, inde millenas immundicias, post solemnissimâ Paschatur celebratione, quam Deus sibi dixit fuisse gratissimam, armatus prodit in occursum. Necho Regis Ægypti in campo Magdedot ad primum armorum congressum. *Ibi vulneratus est à sagittarijs:* qua igitur ratione stat suo verbo verax Deus, quod dicitur in pace moriturus si ad primum hostium concursu in prælio occubit sagittis transfossus? qua ratione in pace in cubiculo suo, si in campo, Rex prosternitur ex receptis multis sagittis, & angustijs interemptus. Impletum est Dei nihilominus verbum: quia enim moritur in gratia Dei, quocumque modo moriatur, moritur in vera pace, & vera quiete: pax quippe principalis pax est cordis, qua Deo vivimus, quam vocat Ecclesia: *Veram pacem cordium,* & de ea sic ait Apostolus: *Pax Dei que exuperat omnem sensum.* Vera quies, quies est gloriæ, & hæc iusto obvenit, dum moritur, in pace moritur, & ad perpetuam, in cubili beatitudinis migrat quiete, in eo quippe Pater æternus cum omnibus filiis suis gloriosus, requiescit, de quo dicitur, id quod Christus refert apud D. Lucam: *Pueri mei mecum sũ: in cubili.* Hæc igitur, ut hæc est bona mors, quæ est in gratia, licet mille vias errans mundus aestimat, calamitatibus, miserisq; comitata, illa etenim omnia, quæ vere tales sunt, calamitates miserisq; firmiter. Et hoc ait (D. Amb.) in iustis mors operatur, ut sit finis ac terminus peccatorum & laborum, persecutionum, timoris curarumq; omnium, & ad æterni regni, honoru immensu, gloriæq; infinite dispoite possessione. Hæc illa mors est, quam teste D. Bern. dicit pretiosam: *Pretiosa in conspectu Domini mors sanctorum eius.* Pretiosa plane, tanquam finis laboru, tanquam victorie consummatio, tanquam vita æterna, & perfecta securitatis ingressus. Sola mors in peccato miseranda est, & merito timentanda, licet sit in superiori illo fastu, pompâq; digniori, quam posset mundus desiderare. Quam mundo, suorum terreniq; oculis magnifica iudicaria mors est sacrilegi crudelissq; Herodis, qui in Dei filiu intimeret cunis vagitete, in tot gladiu strinxit pueros innocentes. De quod scribit Iosephus: *Quod mortuus sit in lecto ac cubili tanta pompa, tot delictis, tot d. f. quij honoratus, ut illis explicandis lingua deficiat: eo mortuo accurrat filius qui defuncti corpus vestibus tot gemmis ornatis cooperit, ut umbras soli offundere velle viderentur. Dedit ei in manus sceptru auro primo fulgidu, diadema in capite pretiosissimis gemmis, quæ milliones appendere, ditissimum. In pheretico collo-*

1/a. 57. 1.

I. Iusti se- per in pace mori- untur.

Hebr. 11. 36.

Eccel. 49. 4.

2. Parat. 34. 26.

1. Par. 31. 11.

40.

Phil. 4.

Luc. 11.

7.

D. Bern.

Serm. 10.

Tractat.

Malachi.

1. de de-

1. de de-

11.

11.

11.

11.

collocatur tam pretioso ut in eo nihil præter gemas, ac valoris infiniti, n argarias liceret intri eri. Expositus videndum in theatro strag: latis aulais scotiosissimo. Ante corpus statuit lauciatorum, custodumque vigilias numerosissimas, quingentos famulos, qui singulis thuribus defuncti corpori incessanter aromata primi odoris adolerent. Hanc mortem extulit mundus, ut omnium honoratissimam: tu vero lex iudicium illum & talem habeas. Fuit mortuus in peccato, & cum primum anima de corpore emigravit, demonum legiones eam arripientes ad tartara igneque devoluerunt sempiternos, ubi, dum defuncti tantâ pompâ curatur cadaver, incipit anima flammis non extinguendis, potiusque eruoari non finendis. Ex his argumentis non esse eam malam mortem, quæ est in gratia Dei, nec eam esse bonam, quæ in peccato mortali, promde quod tibi præ cæteris curadum refert, hoc est, ut mortem tuam sic disponas, ut sit in gratia Dei, quod si talis non sit, tibi non proderit divitiarum, status dignitates, generis nobilitas, celsitudo, pulchritudo, imo nec tuæ elemosinæ, ieiunia tua, ipsa pœnitentiæ opera, confessiones, & quicquid v. quam boni fueris operatus.

CAME.
Te ten-
damo,

Ma. 16. 5.

1.

Apoc. 14.

15.

16.

17.

18.

19.

20.

21.

22.

23.

24.

25.

26.

27.

28.

29.

30.

31.

32.

33.

34.

35.

36.

37.

38.

39.

40.

41.

42.

43.

44.

45.

46.

47.

48.

49.

50.

51.

52.

53.

54.

55.

56.

57.

58.

59.

60.

61.

62.

63.

64.

65.

66.

67.

68.

69.

70.

71.

72.

73.

74.

75.

5. 19. In peccato vestro moriemini. *Quis-
quis peccat, mori timeat in peccato, cum quia
dum peccat, contra eam fertur sententia, cum
quia valde possibile est mori, quam primum
peccavit.*

Videamus, cui prænnuntiari possit tam her-
renda sententia, & miseranda calamitas in
peccato moriendi? Monet 400. Propheta *4° 4°*
Amos, id quod exponit Moralis Doctor Grego-
por. Ut quando audimus Deum nobis minari
tem, duo faciamus. Primum timeamus, secundum
conferamus, ac inspiciamus diligenter, si nobis
illæ minæ non conveniant, ut præscij, ac Pro-
pheta, si nobis conveniant, nostrisq; respondeant
operibus: *Leo rugit quis non timebit? Dominus lo-
cucus est, quis non prophetabit?* Et notat D. Aug.
quod si bene quidem, in ijs minis quibus Iudæos
Christus percellerat, cum illis loquebatur, ipseque
fuerunt, in quibus illæ executioni mandarentur,
haberentque effectum, primario tamen instruere
volebat populum Christianum, Alique intimate, *77°*
quod si illis in peccatis fuerimus compares, eorū
quoque nos pœnitentis comprehendunt. Illi præ-
significavit, quod morerentur in peccatis, & ad
nos quoque eadem direxit minas, si istem lec-
tibus involuamur. Videamus igitur, quæ fuerit
eorum culpa, ut diligenter inspiciamus, an eandē
in nobis non inveniamus. Concedamus ad hoc
D. Aug. doctrinam, quam ex intentione disputat
D. Chrysost. Quod de nemine, quando vivit sit
desperandum, nec diffidendum, nec perfecta se-
curitate credendum, quod sit mortuus in pec-
cato: facile quippe est diuinæ misericordiæ, lar- *Lib. de
past. vi-
bus Hom.
40. ad
pop.*
miramur in latrone, in Marasse, & alijs. Dico
hominis, quod de quibusdam sit timendū, quod
morientur in peccato, & de alijs non solum sit ti-
mendum, sed pronosticandum. si non certitudine
insalubili, & secuta, valde saltem probabili. Dico
ergo primo: de quibusdam timeri potest, quod in
peccatis morientur; qui sunt illi: Omnes & sur-
guli, qui propenunt committere peccatum mor-
tale contra inhu tam maiestatem. Hoc clare pro-
batur ex doctrina Angelici Doctoris. Obiectum
quod timoris, est malum possibile, malum quod
posse contingere nemo dubitat. Quando per peri-
culosa incedis præcipitia, metuo times, quia ac-
cidere potest te rucere improvissim. Quando ho-
stis tibi stricto minatur gladio formitas, quia te
potest interimere. Rogo te igitur: Num iudicas *1. 2. 9. 41.
art. 2.*